

Matvarer – en stor og viktig norsk industri

4,1
millioner personer
arbeider med næringsmidler
i Europa, 44 300 i Norge.

Produksjon og bearbeiding av matvarer er Norges største industrinæring. I 2012 jobbet om lag 20 prosent av alle industriansatte i næringsmiddelindustrien. Den bidro med 17 prosent av industriens samlede verdiskaping, og investeringene innenfor denne næringen har økt de siste årene. Også i europeisk sammenheng utgjør næringsmiddelindustrien i Norge en stor andel av industrien, målt i sysselsetting.

Næringsmiddelindustrien er Norges største industrinæring målt etter verdiskaping i løpende priser. Denne var i 2012 på 31,7 milliarder kroner, eller om lag 17 prosent av industriens samlede verdiskaping (se tekstboksene om begreper).

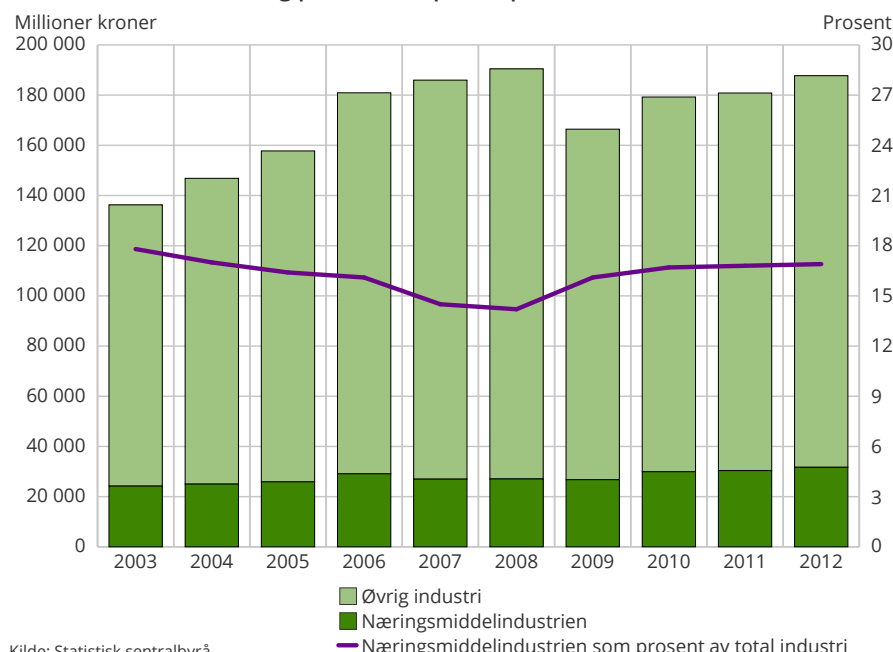
Fra 2011 til 2012 opplevde næringsmiddelindustrien en oppgang på 4,4 prosent i verdiskapingen, og siden 2003 har det vært en oppgang på 31 prosent. Til sammenligning økte total verdiskaping i industrien med rundt 38 prosent fra 2003 til 2012, også i løpende priser. Næringene maskinreparasjon og -installasjon, metallvareindustrien og maskinindustrien bidro mest til den totale oppgangen i industrien.

Ser vi på næringsmiddelindustriens andel av den totale verdiskapingen i norsk industri, har den vært forholdsvis stabil i perioden 2003-2012 (se figur 1). Mye av stabiliteten skyldes importvernet som særlig verner om produsenter av basis landbruksvarer, slik som kjøtt, melk, korn og poteter.

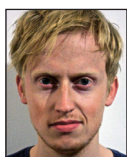
Mest til hjemmemarkedet

Mesteparten av varene fra næringsmiddelindustrien går til hjemmemarkedet, som møter lite konkurranse fra utlandet. De er dermed mindre konjunkturavhengige enn mange andre industriprodukter. Dette kommer også frem av

Figur 1. Verdiskaping i næringsmiddelindustrien, øvrig industri og andel av total (millioner kroner og prosent). Løpende priser. 2003-2012

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Lars Petter Berg

er statsviter og førstekonsulent i Statistisk sentralbyrå, Seksjon for industri- og FoU-statistikk. (Lars.Petter.Berg@ssb.no)

Nils Arne Rye Krøtø

er samfunnsøkonom, statsviter og rådgiver i Statistisk sentralbyrå, Seksjon for industri- og FoU-statistikk. (nrk@ssb.no)

Næringsmiddelindustrien

Omfatter bearbeiding av produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske til matvarer, fôr og drikkevarer til henholdsvis mennesker og dyr og halvfabrikata, som ikke direkte kan knyttes til matvarer.

Kategorien hentes fra Standard for næringsgruppering (SN 2007), næring 10 «Næringsmiddel-, drikkevare- og tobakksindustrien», eksklusiv drikkevarer og tobakk. Drikkevarer er utelatt fordi vi kun ønsker å fokusere på matkjeden. Tobakksproduksjon er i praksis ikke med da man sluttet med dette i Norge i 2008.

figur 1 der vi ser at verdiskapingen i øvrig industri falt med 14,5 prosent fra 2008 til 2009, mens næringsmiddelindustrien kun hadde et fall på 1 prosent.

Et par unntak er noe merkevarebasert eksport innenfor landbruksbasert næringsmiddelindustri (St. meld. nr. 39: 25). Dette gjelder blant annet meierivarer og iskrem. Fisk og fiskevarer eksporteres for det meste til utlandet, blant annet til Russland, Polen og Frankrike. I tillegg er den delen av næringsmiddelindustrien som produserer industrielt bearbeidede landbruksvarer, såkalte RÅK-varer, utsatt for utenlandsk konkurranse (se tekstboks om begreper).

Hva omfatter næringsmiddelindustrien?

Næringsmiddelindustrien består av en rekke virksomheter som produserer og bearbeider ulike varianter av blant annet kjøtt, fisk, frukt, matoljer, meierivarer, kornprodukter, bakervarer og dyrefôr. All produksjon er hovedsakelig basert på norske råvarer (Rålm 2014: 5). Næringsmiddelindustrien er delt inn i ni delnæringer ut fra hva slags varer som produseres (se tabell 1).

Tabell 1. Næringsmiddelindustriens delnæringer

SN 2007	
10.1	Kjøtt og kjøttvarer – produksjon, bearbeiding og konservering
10.2	Fisk, skalldyr og bløtdyr – bearbeiding og konservering
10.3	Frukt og grønnsaker – bearbeiding og konservering
10.4	Vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer – produksjon
10.5	Meierivarer og iskrem – produksjon
10.6	Kornvarer, stivelse og stivelsesprodukter – produksjon
10.7	Bakeri- og pastavarer – produksjon
10.8	Andre næringsmidler – produksjon
10.9	Fôrvarer – produksjon

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Noen delnæringer har høyere verdiskaping enn andre og dermed en relativt større betydning for den totale verdiskapingen i næringsmiddelindustrien. For eksempel vil en endring i verdiskapingen i en stor delnæring som kjøtt og kjøttvarer ha større innvirkning på total verdiskaping enn en tilsvarende endring i en mindre delnæring som frukt og grønnsaker. Utviklingen i verdiskapingen i de ulike delnæringene fra 2003 til 2012 er vist i tabell 2, som andeler av næringsmiddelindustrien totalt.

Tabell 2. Utvikling i verdiskaping som andel av totalen. Delnæringer innenfor næringsmiddelindustrien. 2003-2012

Delnæringer	2003	2006	2009	2012
Kjøtt og kjøttvarer – produksjon, bearbeiding og konservering	22,8	18,9	23,4	22,4
Fisk, skalldyr og bløtdyr – bearbeiding og konservering	18,2	27,4	20,3	21,5
Frukt og grønnsaker – bearbeiding og konservering	4,1	4,0	4,8	3,8
Vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer – produksjon	2,3	3,5	2,5	1,7
Meierivarer og iskrem – produksjon	13,0	11,0	13,7	16,5
Kornvarer, stivelse og stivelsesprodukter – produksjon	3,7	2,7	2,4	2,0
Bakeri- og pastavarer – produksjon	13,0	11,7	12,9	11,6
Andre næringsmidler – produksjon	13,2	12,1	12,6	11,0
Fôrvarer – produksjon	9,6	8,9	7,4	9,6
Totalt	100	100	100	100

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Kjøtt og fisk er to ledende delnæringer

I 2012 skapte kjøtt og kjøttvarer verdier for 7,1 milliarder kroner, og har siden 2003 i snitt utgjort rundt 22 prosent av den totale verdiskapingen i næringsmiddelindustrien. Med det står kjøtt og kjøttvarer for den høyeste andelen av den totale verdiskapingen i næringsmiddelindustrien, tett etterfulgt av fisk og fiskevarer. For sistnevnte var verdiskapingen i 2012 på 6,8 milliarder kroner, og har i snitt utgjort om lag 21 prosent av næringsmiddelindustriens totale verdiskaping. Meierivarer og iskrem har på sin side hatt størst økning i andel

Sentrale begreper

Verdiskaping er her definert som bearbeidingsverdi til faktorpriser, dvs. produksjonsverdi minus produktkostnad, tillagt offentlige tilskudd og fratrullet særavgifter, med unntak av merverdiavgift, investeringsavgift og arbeidsgiveravgift.

Syssetting er summen av eiene og lønnstakere som arbeider i enheten.

Virksomhet er definert som en lokalt avgrenset funksjonell enhet som hovedsakelig driver med aktiviteter innenfor en bestemt næringsgruppe.

RÅK-varer er industrielt bearbeidede landbruksvarer som er regulert i EØS-avtalen. RÅK-varer er underlagt EØS-avtalens generelle bestemmelser om fri bevegelse av varer, men avtalepartene kan anvende toll og prisnedskrivning på råvarene (Landbruksdirektoratet 2014).

av total verdiskaping i næringsmiddelindustrien i perioden fra 2003 til 2012 med 3,5 prosentpoeng.

Vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer, samt kornvarer, stivelse og stivelsesprodukter utgjør de minste andelene av verdiskapingen i næringsmiddelindustrien 2012 med henholdsvis 1,7 og 2 prosent. Produsenter av andre næringsmidler, som blant annet omfatter sukker, sukkervarer og ferdigmat, har hatt størst nedgang i sin andel av verdiskapingen i næringsmiddelindustrien i samme periode, med en nedgang på litt i overkant av 2 prosentpoeng.

Høy investeringstakt frem til 2010

Næringsmiddelindustrien investerte for 5,5 milliarder kroner i 2012, eller for om lag 28 prosent av de totale investeringene i norsk industri dette året (se tekstboks). I toppåret 2010 stod den for i overkant av en tredjedel av totale investeringer i industrien. I perioden 2005-2010 hadde næringsmiddelindustrien en vedvarende vekst, der investeringene mer enn fordoblet seg (se figur 2).

Trenden de seneste årene har gått mot færre enheter og større fabrikker i en rekke av delnæringene. Flere virksomheter har sentralisert store deler av produksjonen og investert i større fabrikker, og gamle fabrikker har måttet legge ned. Økte investeringer i ny teknologi og maskiner signaliserer også mer automatisering. Likevel har næringsmiddelindustrien beholdt stabilt høy selsessetning, noe som omtales nærmere videre i artikkelen.

Fra 2010 til 2012 falt investeringene med 9,5 prosent i næringsmiddelindustrien, mens industrien som helhet økte investeringene med 14 prosent. Nedgangen kan delvis forklares med lavere investeringer innenfor kjøtt og kjøttvarer og fisk og fiskevarer, med et fall på henholdsvis 21 og 38,5 prosent. I tillegg skyldes investeringsnedgangen delvis at en rekke store anlegg og fabrikker ble ferdigstilt i begynnelsen av denne perioden, noe som naturlig nok førte til at investeringsaktiviteten avtok noe.

Nyere tall for kvartalsvise endringer viser at investeringene i næringsmiddelindustrien fortsatte å falle fra 2012 til 2013, med 8,5 prosent. Meierivarer og iskrem stod for den største nedgangen.

Main Industrial Groupings

Det europeiske statistikkbyrået Eurostat klassifiserer industrinæringene etter varettyper i Main Industrial Groupings. De ulike næringene plasseres i ulike kategorier etter sluttanvendelsen av produktene. De ulike varetypene er investeringsvarer, innsatsvarer, konsumvarer (varige og ikke-varige) og energivarer (omtales ikke her).

Investeringsvarer er kapitalvarer, som f. eks skip og oljeplattformer.

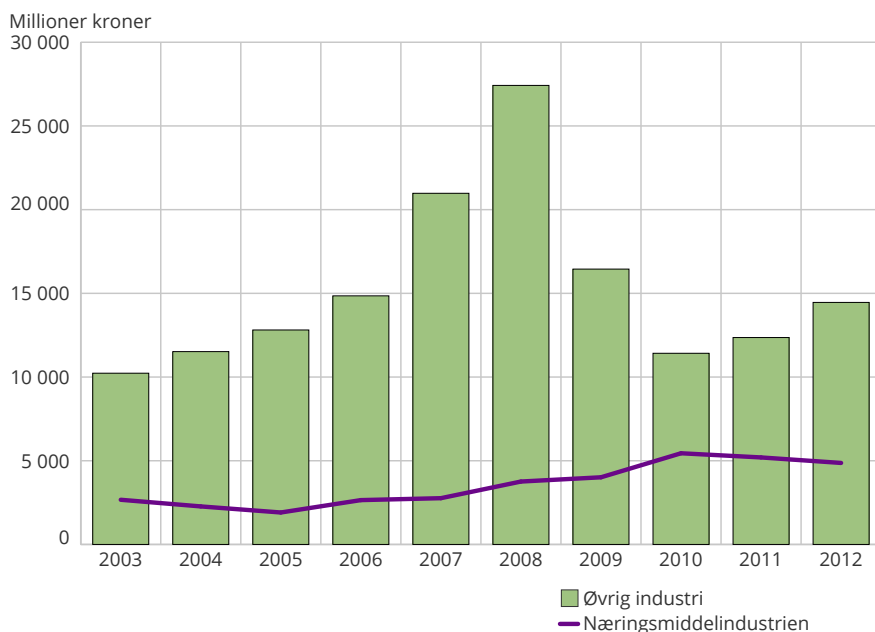
Innsatsvarer er varer som brukes i produksjon av andre varer.

Konsumvarer er varer som konsumeres og deles inn i varige (f. eks møbler) og ikke-varige (mat og drikke).

Investeringer

Her omtaler vi bruttoinvesteringer. Disse omfatter anskaffelser av fast kapital som bygninger og anlegg, maskiner, verktøy, redskap, inventar og transportmidler (unntatt til privat bruk) - både nye og brukte. Påkostninger er lagt til, mens salg av brukt realkapital er trukket fra. Bruttoinvestering oppgis med fradrag for inngående merverdiavgift.

Figur 2. Investeringer i næringsmiddelindustrien og øvrig industri. 2003-2012

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Ser vi på anslag gjort for 2014 forventes det at samlede investeringer i industrien blir på om lag 20 milliarder kroner i løpende verdi. Dette er 5 prosent høyere enn tilsvarende tall for 2013. Oppgangen skyldes blant annet et høyere investeringsnivå innenfor næringsmiddelindustrien i 2014, der noe av veksten kan knyttes til investeringer for kostnadseffektivisering og kapasitetsutvidelse.

Mange arbeidsplasser – både små og store

I 2012 var 229 800 personer sysselsatt i norsk industri. Av disse arbeidet i overkant 44 300 personer innenfor næringsmiddelindustrien, noe som tilsvarer rundt 19 prosent. Ser vi på endringen i sysselsetting over tid, fra 2003 til 2012, har det innenfor næringsmiddelindustrien vært forholdsvis stabil utvikling, men med en nedgang på 6,4 prosent samlet. Industrien totalt hadde en sysselsettingsnedgang på om lag 6 prosent i samme periode.

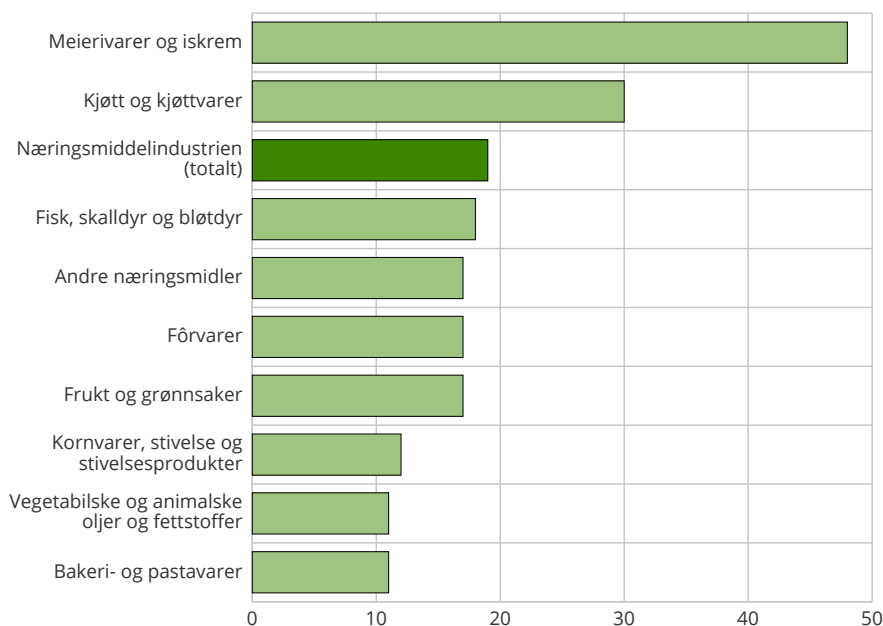
Arbeidsplasser i næringsmiddelindustrien er fordelt på en rekke virksomheter rundt om i landet. I 2012 var det 2 345 virksomheter, alt fra enkeltmannsforetak og småskalavirksomheter (færre enn 4 ansatte), til noen av de største virksomhetene i norsk industri med godt over 500 ansatte.

Særlig har småskalavirksomheter økt i omfang de seneste årene. I 2003 var det om lag 940 småskalavirksomheter, mens i 2012 hadde antallet steget til i overkant av 1 150. Dette er en økning på om lag 22 prosent. Ifølge Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) kan en forklaring på denne økningen være at lokalmat er mer populært blant norske husholdninger enn tidligere. Tall fra Matmerk viser at omsetningsveksten av lokalmat i butikk var på om lag 1,2 milliarder kroner i perioden 2010-2014, og da er ikke matfestivaler og -markeder som Bondens marked medregnet. Når det gjelder utviklingen i antall virksomheter innenfor de andre sysselsettingsgruppene har vært forholdsvis stabil fra 2003 til 2012.

Mange små bakerier med stadig færre ansatte

Målt i antall virksomheter i 2012 er bakeri- og pastavarer størst i næringsmiddelindustrien, og den tredje største delnæringen i antall sysselsatte. 729 av totalt 2 345 virksomheter tilhørte denne delnæringen. Til tross for dette har den færrest sysselsatte per virksomhet, gjennomsnittlig 11 personer. Dette er godt under gjennomsnittet i næringsmiddelindustrien i 2012, 19 sysselsatte

Figur 3. Gjennomsnittlig antall sysselsatte per virksomhet. 2012

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

per virksomhet (se figur 3). Antall personer som jobber med produksjon av bakeri- og pastavarer har gått jevnt nedover de seneste årene. Fra 2008 til 2012 har sysselsettingen falt med drøyt 9 prosent.

På den andre enden av skalaen, med flest sysselsatte per virksomhet i 2012, finner vi meierivarer og iskrem, med gjennomsnittlig 48 personer per virksomhet, totalt 132 virksomheter og 6 291 sysselsatte.

Import av bakervarer øker

Bakeriene er utsatt for stor importkonkurranse og det har vært en kraftig vekst i importen av bakervarer til Norge de seneste årene. SSBs statistikk for utenrikshandel i 2012 viser at det da ble importert om lag 127 tusen tonn bakervarer. I perioden 2003-2012 økte importen med 68,5 prosent eller drøyt 51,5 tusen tonn. Av alle bakervarene som ble importert i 2012 var det mest brød- og brødvarer, som bagetter, rundstykker og pølsebrød.

Importverdien av bakervarer har også økt betraktelig de seneste årene. Fra 2003 til 2012 økte den med hele 90 prosent, tilsvarende 1,2 milliarder kroner. I 2012 var importverdien av bakervarer 2,5 milliarder kroner. Bakervarer inngår i den såkalte RÅK-ordningen og er dermed mindre beskyttet gjennom tollvernet enn andre basis landbruksvarer (Rålm 2014: 143).

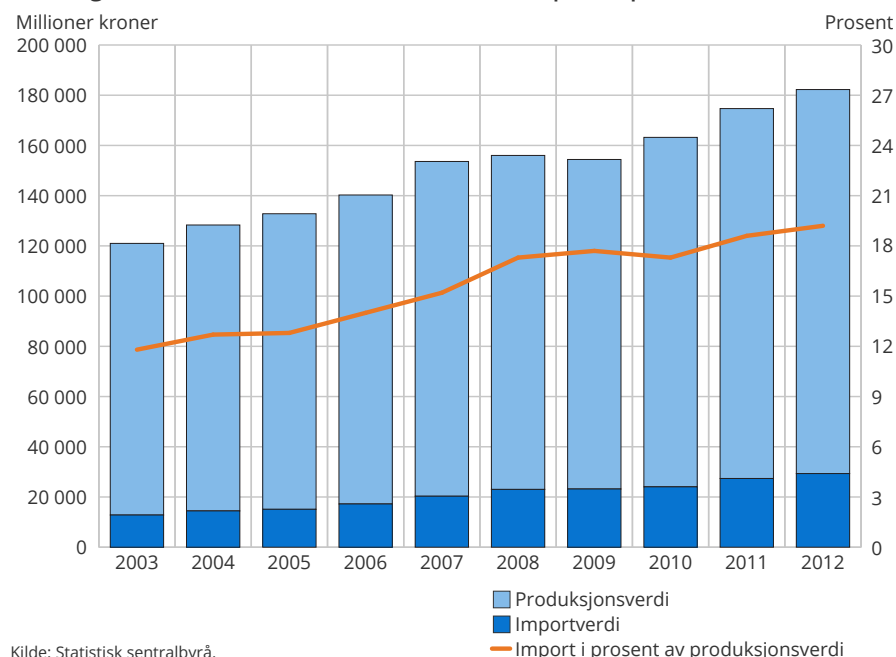
Også totalt – for produkter fra næringsmiddelindustri – har importen økt de seneste årene. I 2003 utgjorde verdien av slik import drøye 12 prosent av norsk næringsmiddelindustri produksjonsverdi. I 2012 var denne andelen om lag 19 prosent (se figur 4).

Flest jobber med kjøtt og kjøttvarer...

Om lag en fjerdedel av alle sysselsatte i norsk næringsmiddelindustri i perioden 2003-2012 har jobbet innen kjøtt og kjøttvarer. I 2012 gjelder det for 11 800 personer.

Delnæringen er forholdsvis differensiert, med mange små virksomheter med relativt få ansatte, og noen få og store virksomheter med veldig mange ansatte. De 13 største virksomhetene innenfor kjøtt og kjøttvarer sysselsatte rundt 45 prosent av alle som jobbet i denne delnæringen i 2012, i overkant av 5 200 personer. Fra 2003 til 2012 gikk imidlertid antallet sysselsatte innen

Figur 4. Produksjonsverdi, importverdi og import i prosent av produksjonsverdi i næringsmiddelindustrien (millioner kroner). Løpende priser. 2003-2012

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

kjøtt og kjøttvarer ned, med 8,4 prosent. Noe av nedgangen kan tilskrives mer effektiv produksjon, færre fabrikker og en vridning fra ufaglært arbeidskraft til mer automatisert produksjon.

Nedgangen henger slik også sammen med økte investeringer. I 2003 ble det investert for 574 millioner kroner og i 2010 ble investeringstoppen nådd da det ble investert for 1,2 milliarder kroner. Produksjon av kjøtt og kjøttvarer er kapitalkrevende og utstyret som brukes er ofte dyrt (Nordlund 2010).

... mens fisk gir arbeid langs kysten

Fisk og fiskevarer hadde rundt 9 800 sysselsatte fordelt på om lag 550 virksomheter i 2012. Flest sysselsatte finner vi langs vestkysten i Norge og i Nord-Norge, særlig i Nordland (se figur 5). Rundt en femtedel av alle sysselsatte i næringsmiddelindustrien arbeidet innenfor fisk og fiskevarer i perioden 2003-2012. I samme periode gikk sysselsettingen også noe ned, med omtrent 11 prosent.

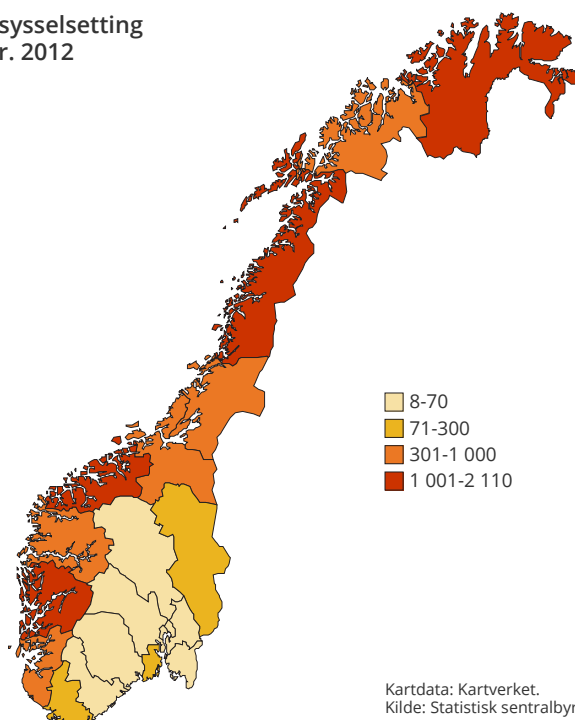
De som driver med bearbeiding og konservering av fisk hadde størst andel ansatte innen fisk og fiskevarer, om lag 44 prosent. Frysing av fisk, fiskefileter, skalldyr og bløtdyr utgjorde 36 prosent av sysselsettingen. Produksjon av saltfisk, tørrfisk og klippfisk ga jobber til 19 prosent i delnæringen, mens produsenter av fiskehermetikk sysselsatte rundt 1 prosent.

Meierivarer i Oslo, kjøtt i Rogaland

I alt 15 av 19 fylker har hatt en nedgang i sysselsettingen innenfor næringsmiddelindustrien fra 2003 til 2012. Oslo har hatt størst oppgang med om lag 15 prosent, mens Telemark har hatt størst nedgang med omtrent 32 prosent.

I 2012 sysselsatte Rogaland, Oslo og Hordaland flest personer i næringsmiddelindustrien, med henholdsvis 4 700, 4 400 og 4 000 personer. I Hordaland arbeider flesteparten innenfor næringsmiddelindustrien med fisk og fiskevarer (om lag 28 prosent) mens kjøtt og kjøttvarer sysselsetter flest i Rogaland (om lag 40 prosent). I Oslo arbeider hoveddelen innenfor meierivarer og iskrem (29 prosent) og bakeri- og pastavarer (drøyt 26 prosent). Tall for Oslo omfatter oftere enn for andre fylker hovedkontorvirksomhet som støtter opp om produksjonsvirksomhet andre steder i landet.

Figur 5. Fylkesvis sysselsetting i fisk og fiskevarer. 2012

Telemark og Aust-Agder sysselsatte færrest innenfor næringsmiddelindustrien i 2012, henholdsvis 483 og 317 personer. I begge fylkene er det produksjon av bakeri- og pastavarer som sysselsetter flest.

Den viktigste arbeidsplassen i Finnmark

Finnmark har om lag 1 300 sysselsatte innenfor næringsmiddelindustrien, som gjør den til den største industrien i fylket målt i sysselsetting. Av alle som jobbet i næringsmiddelindustrien i Finnmark i 2012, drev 81 prosent med bearbeiding og konservering av fisk og fiskevarer. Finnmark er også det fylket som hadde størst prosentvis endring i sysselsetting i næringsmiddelindustrien på ett år, en økning på 10,6 prosent fra 2011 til 2012.

Sysselsetter flest i Europa

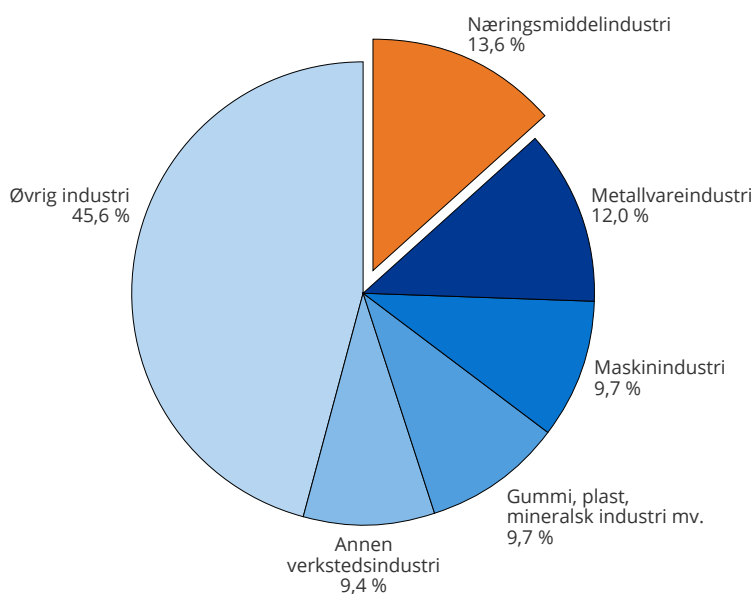
Næringsmiddelindustrien er også den største industrinæringen i EU målt i sysselsetting i 2012. I overkant av 30 millioner personer arbeider i industrien totalt. Av disse jobber drøyt 4,1 millioner med næringsmidler, tilsvarende om lag 13,6 prosent av alle industrissysselsatte (se figur 6). Etter næringsmidler kommer metallvarer (12 prosent) og maskinindustrien (ca. 10 prosent).

Kypros er det landet som har Europas høyeste andel av industrissysselsettingen innenfor næringsmiddelindustrien, i overkant av 34 prosent (se også figur 7). Med en relativt liten næringsmiddelindustri på om lag 11 000 personer i 2012, har Kypros blant annet satset på eksport av oliven, sitrusfrukter og ost. På andre plass følger Hellas med om lag 25 prosent. I Irland og Kroatia arbeider henholdsvis 22,5 og 21,4 prosent av alle industrissysselsatte i næringsmiddelindustrien.

Norge leder an i Norden

Som tidligere nevnt jobber drøyt 20 prosent av alle i norsk industri innenfor næringsmiddelindustrien i 2012. Dette er den høyeste andelen i Norden. En rask titt på de andre nordiske landene viser at tallet for Danmark er i overkant av 16 prosent, mens det i Finland og Sverige er henholdsvis om lag 10 og 9 prosent av alle industrissysselsatte som arbeider innenfor næringsmiddelindustrien.

Figur 6. EUs største industrinæringer målt i antall sysselsatte. 2012

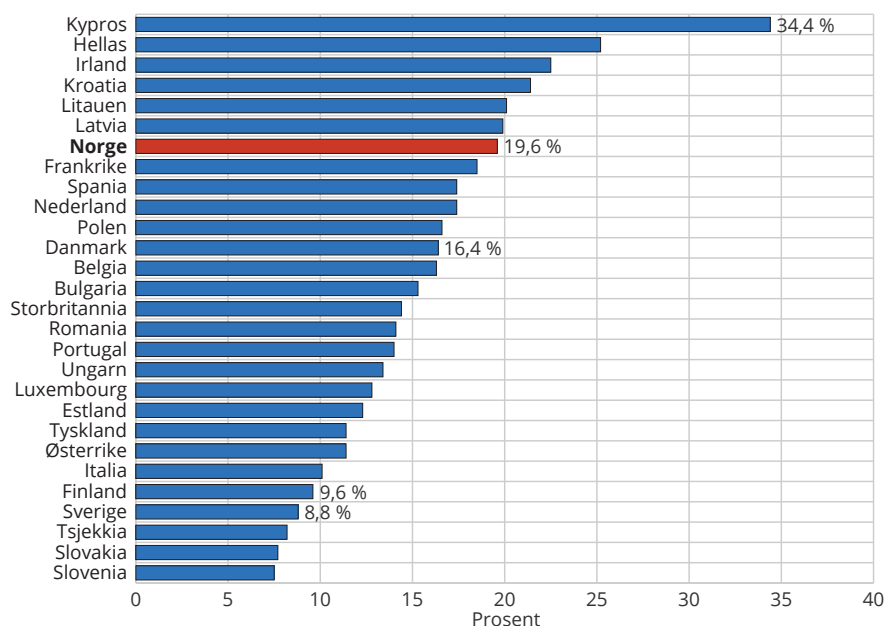
Kilde: Eurostat.

Både i Sverige og Finland er høyteknologisk industri mer dominerende enn i Norge. Næringsmiddelindustrien er bare Sveriges fjerde største industri-næring.

Et solid bidrag

Som vi har sett i denne artikkelen er den norske næringsmiddelindustrien en stor og viktig næring i industrien. Som den største industrinæringen målt i verdiskaping og sysselsetting, bidrar den med en rekke arbeidsplasser rundt om i distriktene. De seneste årene har næringen opplevd økt internasjonal konkurranse, særlig på hjemmemarkedet. Næringsmiddelindustrien har de senere år gjennomgått større strukturelle endringer og vist stor omstillingsvilje ved å gjøre en rekke større investeringer og således befestet sin sentrale posisjon i norsk industri.

Figur 7. Sysselsatte i næringsmiddelindustrien i Europa. 2012. Prosent av total sysselsetting i industrien

Kilde: Eurostat.

EU

Omfatter de 28 landene som er medlem av den europeiske union. I figur 7 inngår Norge i tillegg. Malta er ekskludert fra figur 7 på grunn av manglende verdier for sysselsetting i 2012.

Referanseliste

Landbruksdirektoratet (2014). «RÅK-import: Nedsatt tollsats for industrielt bearbejdede landbruksvarer», [URL]: <https://www.slf.dep.no/no/internasjonal-handel/import/rak-import-ravaretoll#regelverket>

Nordlund, Anders R. (2010). *Mat og industri 2010. Status og utvikling i norsk matindustri*, http://www.nilf.no/publikasjoner/Andre_publicasjoner/Mat_og_industri/2010/Mat_og_industri_2010_Status_og_utvikling_i_norsk_matindustri-Innhold

Rålm, Per Christian (2014). *Mat og industri 2014. Status og utvikling i norsk matindustri*, http://www.nilf.no/publikasjoner/Andre_publicasjoner/Mat_og_industri/2014/mat_og_industri_2014_status_og_utvikling_i_norsk_matindustri

St. meld. 39 (2013). *Mangfold av vinnere – næringspolitikken mot 2020*, Nærings- og Handelsdepartementet, Oslo: Fagbokforlaget

Datagrunnlaget

Artikkelen bygger i hovedsak på årlig strukturstatistikk fra Seksjon for industri- og FoU-statistikk i Statistisk sentralbyrå (SSB). Statistikken viser årlig utvikling i industrien for flere sentrale økonomiske størrelser, blant annet sysselsetting, verdiskaping og investeringer. 2012 er siste år med frigitte strukturdata for virksomheter. I tillegg til strukturstatistikken publiserer SSB korttidsstatistikk for industrien. Denne tar for seg utviklingen i spesifikke variabler som ordre og investering på kvartalsbasis, og produksjon og omsetning på månedsbasis. Strukturstatistikken er dermed mer omfattende, mens korttidsstatistikken viser utviklingen i sentrale variabler tett opptil de nåværende tidspunkt.

Industri er et eget næringshovedområde i henhold til Standard for næringsgruppering (SN 2007). Industrien består av totalt 15 hovednæringer som igjen grovt sett kan deles inn etter hva slags varettyper de produserer. Inndeling etter de ulike varettyperne er basert på Eurostats klassifisering etter varettyper, Main Industrial Groupings (se egen tekstboks). Opprinnelig inngår varetypen energivarer, men denne omtales ikke da det kun er oljeraffinering av industrinæringene som inngår i denne. Det vi omtaler som industri i artikkelen omfatter ikke utvinning og utvinningstjenester (råolje og naturgass), bergverksdrift og kraftforsyning.

Tallene for EU er foreløpige tall for foretak i industrien, i motsetning til artikkelen ellers som baserer seg på endelige reviderte tall for virksomheter.